

Imidlertid, dette ligger jo ikke for, eftersom Lovforslaget netop gaar i den modsatte Retning. Ved Lovforslagets Gennemførelse skal der vindes Tid til eventuelt at genrejse den gamle Sparekasse, og dette søges opnaaet paa den Maade, at man for denne ene Sparekasses Vedkommende suspenderer for en begrænset Tid Lovens Bestemmelser om Nødvendigheden af Konkurs, altsaa Sparekasselovens § 8, 2det Stykke. Der er nu det særegne ved Bestemmelsen i Sparekasselovens § 8, 2det Stykke, at det er — efter hvad jeg har haft Lejlighed til at gøre mig bekendt med ved at gennemlæse gamle Dages Forhandlinger — det eneste Punkt, hvor det høje Folketings Udvalg og derefter Folketinget selv har skærpet i Udtryksmaaden det Forslag, som af Regeringen var stillet til Folketinget om, hvad der skulde ske med en Sparekasse, naar den var kommen i de Forhold, som Den sjællandske Bondestands Sparekasse nu er kommen i. Regeringens Forslag den Gang gik ud paa, at naar en Sparekasse kom i saadanne Omstændigheder, skulde den træde i Likvidation, medens den gældende Lov altsaa i Henhold til Folketingets Forslag i saa Henseende gaar ud paa, at Kassen skal erklæres konkurs.

Det forekommer mig nu, at det frembyder adskillig Interesse netop under den foreliggende Sag, om end ganske kort, at se tilbage paa den bestaaende Sparekasselovs Historie.

Det var i Slutningen af Halvfjerdserne, at der var en Række Kalamiteter i vort Land indenfor Sparekasse- og Bankverdenen. Sparekassen i Aarhus standsede sine Betalinger, Fyns Folkebank gik fallit, Ringstedbanken gik ligeledes fallit, og der rejste sig i den Anledning en offentlig Diskussion om, hvorvidt man overhovedet turde gaa ud fra, at vore Sparekasser, som væsentlig eksisterede efter Regler i en Kancelliskrivelse af 1827, maatte siges at frembyde den Sikkerhed for Indskyderne, som disse havde Krav paa. Det blev udtalt, at Regnskaberne var utydelige og ufuldstændige, og selv i de Tilfælde, hvor Regnskaberne maatte synes at være tydelige og fuldstændige, havde man ingen Sikkerhed for, at de ogsaa var rigtige. Man ankede over, at Sparekassernes Reservefond var for smaa i Forhold til den indskudte Kapital. Der var i 1880 i omtrent 400 Sparekasser indskudt omtrent 220 Mill. Kr. Og det, der tilhørte Sparekasserne selv, det, der var Sparekassernes Reserve, var omtrent 10 Mill. Kr. For

nærværende Tid have vi 536 Sparekasser med en indskudt Kapital af ca. 850 Mill. Kr., der er altsaa en endnu større Interesse, som knytter sig til dem. Og dog blev der i 1880 med Rette udtalt, at der ikke var noget Land i Europa, hvor Sparekasserne havde faaet en relativ saa stor Tilslutning i Befolkningen som i vort Land. — I Anledning af disse Begivenheder blev der af Ministeriet i Juni Maaned 1878 nedsat en kongelig Kommission. Denne Kommission bestod af 7 Medlemmer med afdøde Nationalbankdirektør Etatsraad Levy som Formand og arbejdede efter vore nuværende Forhold paa en ganske overordentlig hurtig Maade, thi allerede efter mindre end 4 Maaneders Forløb afgav den sin Betænkning, der saa at sige paa alle væsentlige Punkter var enstemmig, til Regeringen. Kommissionens Opgave var ifølge Kommissoriets Ordlyd „at tage under Overvejelse, hvilke Foranstaltninger der fra Regeringens og Lovgivningsmagts Side maatte være at træffe for at tilvejebringe et Interessenterne i de her i Landet bestaaende Sparekasser saa vidt muligt betryggende Tilsyn med disse fra det offentlige Side“. Altsaa, det var støttet paa denne Kommissions Betænkning af 24 September 1878, at den daværende Regering i 1879 fremsatte sit Lovforslag om Sparekasser. Om dette Lovforslag skal jeg kun oplyse, at det indeholdt Bestemmelser om et Maksimum for den Rente, Sparekasserne maatte yde, endvidere, at Udlaan i fast Ejendom skulde ske efter Reglerne om Udlaan af umyndiges Midler, fremdeles et Forbud imod at belaae Sparekassens Midler til Udvidelse af dens Udlaansvirksomhed, det forbød Udlaan til Kassens Bestyrelsesmedlemmer, indeholdt Bestemmelse om, at Overrigigheden eller eventuelt, hvor der var et særligt Tilsynsraad for Sparekassen, dette skulde udnævne to lønede Revisorer ved hver Kasse, og endelig foresloges det, at der under Indenrigsministeriet skulde oprettes en Centralkontrol, et helt Kontor med en Kontorchef og med de øvrige fornødne Embedsmænd til Undersøgelse af Sparekassernes Regnskaber med mere, og at Sparekasserne selv skulde afholde Udgiften ved denne Centralkontrol paa den Maade, at de erlagde 10 Øre aarlig af hvert 1,000 Kr.s Indskud, Sparekasserne havde. Saaledes var Regeringens Forslag, som havde fundet Støtte i dette høje Ting, hvor det først var blevet behandlet. Der var en Række andre Sikkerhedsregler i Regeringens Forslag af noget mindre Be-